

Domus Dorpatensis Akadeemia
IV lend

Eestimaa Looduse Fond

Kuidas teha looduse tundmine Eesti noorte seas populaarseks?

Küsimustike analüüs ja pakutud lahendused

Aruande koostajad:

Liina-Riste Pappel

Eliise-Marie Porrmann

Mariel Luuk

Hedvig Liblikas

Harri Bendi

Tartu 2019

Sisukord

Ülevaade metoodikast	1
1. Probleem: ajapuudus (69,5%)	3
2. Probleem: ligipääs loodusele on raske (19,2%), puudub vajalik logistika (8,6%)	4
3. Probleem: ei ole harjumust looduses käia (22,6%), kodune kasvatus ei tekitanud huvi looduse vastu (9,9%)	5
4. Probleem: sõpruskond ei soosi/ei käi sõpradega (13,4%)	6
5. Probleem: ei ole huvi looduse vastu (8,6%)	8
6. Probleem: hirmud looduse ees (5,8%), loodusega seotud halvad kogemused (2,7%)	9
7. Probleem: looduslaste teadmiste vähesus (5,5%)	10
8. Probleem: külm ilm/talv (väiksem arv õpilasi tõi selle ise probleemina välja)	11
Tehnoloogiaga seonduvad ideed	12
Kogumik paremaid lahendusi	13

Ülevaade metoodikast

Alljärgnev dokument on koostatud vastavalt 6 Eesti koolis 298 õpilase ja 6 vastavate koolide loodusteadus- või bioloogiaõpetajate seas läbi viidud uuringu tulemustele. Dokumendis on ära toodud põhilised põhjused, miks noored looduses ei käi, ning meie mõtted ja lahendused nende kohta. Probleemide kategooriad on genereeritud vastavalt õpilastele suunatud küsimustiku küsimusele “mis takistab sul looduses käimist” antud vastustest.

Protsendid sulgudes viitavad vastajate proportsionaalsele suhtarvule, kes on antud probleemile vastuse andnud. Lahendused jaotasime 3 gruppi: meiepoolsed (DDA ELF grupi liikmed) lahendused, õpetajate soovitusel ning õpilaste endi ideed.

Dokumendi lõpus on ära toodud kogumik meie koondarvamus realistlikest ja jätkusuutlikest lahendustest.

1. Probleem: ajapuudus (69,5%)

Tegemist on probleemiga, mis jääb väljaspoole EFL mõjusfääri. Leiame, et kui tõsta laste prioriteete looduse osas, siis nad leiaksid ka rohkem aega looduses käia ja loodusega kokku puutuda.

Meie pakutud lahendused:

- 1) Teha noortele **loodusega seotud huviringe**/üritusi, mis kattuksid nende enda huvidega, nagu **seltskondlikud üritused** (eeldades, et lapsed tahavad niikuinii ka sõpradega aega veeta) või **fotograafiakursus looduses** (eeldades seadmete olemasolu ning noorte huvi pildistamise/fotograafia vastu). See annaks võimaluse ühendada **meeldivuse ja kasulikkuse ühe tegevuse raames** ehk noored ei kaotaks loodusega tegeledes aega muude asjade arvelt.
- 2) Näidata/**demonstreerida looduse huvitavust**/kasulikkust, et tekiks motivatsioon loodusesse minna. Viia läbi **füüsika ja/või keemia eksperimente looduses**.
- 3) Õpetada lastele **oskuslikku ajakasutust** (nt. toas ekraani taga istumise asemel looduses jalutada, kaugel asuva sisetreeninghalli asemel teha trenni koduhoovis käepäraste vahenditega, kuulata audiobookke looduses (eriti hea, kui oleksid nt õpikud audiobookidena kättesaadavad, nt Matemaatika õhtuõpik).

2. Probleem: ligipääs loodusele on raske (19,2%), puudub vajalik logistika (8,6%)

Antud probleemiga tegelemine jääb väljaspool ELF pädevusala, kuna tegemist on infrastruktuuriga.

Meie pakutud lahendused:

- 1) Viia **noori** rohkem **linnalähedasse loodusesse**, korraldada retki/matku/jalutuskäike jms looduses: siis tekib **lastel ka endal ettekujutus** sellest, **kus on võimalik käia**, kuidas ning kui vähe aega see võtab. Eeskuju võiksid näidata ka õpetajad ja lapsevanemad.
- 2) Tekitada huvi looduse vastu - siis tekib noortel ka tahtmine loodusesse mineku võimalusi otsida.
- 3) **Jagada** noortele suunatud üritustel (nt. orienteerumisvõistlus kehalise kasvatuses paaristunnis) mh **kaarte**, kus oleksid peal **loodusrajad**, mis asuvad ka linnas ja linna lähedal.

Meie mõtteid:

- 1) **Ajaline vaade**: Kui linna infrastruktuur on selline, et **loodusesse** on võimalik jõuda **20 minutiga**, siis jääb ka rajal seiklemiseks/sportimiseks energiat (viide: Theory of walkability, by Jeff Speck, <https://www.youtube.com/watch?v=uEkgM9P2C5U>)
- 2) **Ohutus**: Samas on võimalik rõhuda **linnaplaneerijatele**, et teede ja hoonete ehitamisel **arvestataks ka jalgratturite ja jalakäijatega** (theory of walkability), et oleks ohutu ligipääs linnasisestele parkidele ja ümbruskonna metsadele.

3. Probleem: ei ole harjumust looduses käia (22,6%), kodune kasvatus ei tekitanud huvi looduse vastu (9,9%)

Harjumuste muutmine peaks olema töö mitmel tasandil, nii ELFi, koolide kui ka vanemate poolt. Samuti aitaks harjumusi tekitada, kui oleks rohkem võimalusi looduses käia ning konkreetseid interaktiivseid mängulisi tegevusi, mida seal teha.

Meie pakutud lahendused:

- 1) Korraldada **tegevusi looduses: Matkamine, ekskursioonid, huviringid**. Huviringide pluss on see, et lapsed käiksid pikaajaliselt/regulaarselt looduses.
- 2) **Koolitada loodustegevuste korraldamist**: Teha **täiskasvanutele** (vanematele, õpetajatele) **üritusi ja infotunde** selle kohta, mis võimalused on looduses käimiseks ja mida seal teha saab, et nad suunaksid ka lapsi loodusesse (nt saab perega käia looduses sportimas, orienteerumas, jalgsimatkal, paadimatkal, loodussaadusi korjamas, piknikul, telkimas, lume korral suusatamas (suusatamise jaoks saavad kool ja spordibaasid koostööd teha). Balansseerida **kasulikkust** (keha stimuleeriv füüsiline aktiivsus ja värsked õhk), **põnevust** (meelde jääv mängulisus), **eepilisust** (augustikuu taevavärvid, Jägala juga) ja **rahulikkust** (meditatsioon peegelsileda haudvaikse järve kaldal, sobilik varajaseks hommikutunniks).
- 3) Teha **üritusi lastele**, kus räägitaks, **mida pere või sõpradega koos looduses teha**.
- 4) Rääkida **looduse võimalustest seoses tervisliku toitumise/elustiiliga**.
- 5) Teha **kampaaniaid/programme kogu perele**.

Meie mõtteid:

- 1) Perega looduses viibimine on laste jaoks hea viis looduses olla, sest lapsed tunnevad ennast perega turvaliselt, samuti saab vanematelt õppida. Küsimusele “kellega kõige rohkem looduses viibid” vastas 29,2% vastajatest, et viibivad looduses perega (see oli sõprade järel kõige populaarsem vastus).
- 2) Küsimusele “kas veedaksid looduses rohkem aega, kui oleks sobiv seltskond?”, vastas enamik lapsi, et veedaksid küll. Kuigi seltskonna all nähti rohkem sõpru, tundub, et see viitab ka üldiselt sellele, et lastele meeldiks teha asju koos teistega.

Õpetajate pakutud lahendused:

- 1) Vanemad peavad tekitama looduses käimise harjumuse.
- 2) Tuleks teha peredele suunatud loodusüritusi.
- 3) Täiskasvanud võiksid suunata lapsi loodusteemalistele üritustele/laagritesse/võistlustele.

4. Probleem: sõpruskond ei soosi/ei käi sõpradega (13,4%)

Siin on põhiprobleemiks lastel looduses käimise harjumuse puudumine, mistõttu noored ei lähe koos loodusesse, aga ka sobivate huvitegevuste puudumine looduses. Seda saaks parandada, pakkudes huvitavaid seltskondlikke tegevusi looduses, sest küsimustiku vastustest ilmneb, et lapsed tahaksid looduses midagi aktiivset ja huvitavat teha.

Meie pakutud lahendused:

- 1) Pakkuda **sportimis- ja orienteerumisvõimalusi** looduses, vajadusel äppidega (nt rändrahnude otsa ronimine: <https://www.youtube.com/watch?v=gAfFU-rsjRo>)
- 2) Teha üritusi/seminare/õppetubasid aktuaalsetel loodusteemadel (nt keskkonnakaitse)
- 3) Pakkuda **fotograafiaga seotud üritusi ja huviringe** (sh fotograafiakonkursid) looduses - mitmed lapsed tõid ka ise välja, et neile meeldib fotograafiaga tegeleda, nii et see seoks ühte suurt laste huvi loodusega
- 4) Teha koos **metsasaaduste korjamise üritusi** sõprade, perega või huviringis
- 5) Teha **õppereise, ellujäämiskoolitusi** (ellujäämiskoolituse puhul saab teha koostööd Kaitseliiduga, näited õppereisidest: <https://www.narva.ut.ee/et/mitmekesine-virumaa-keskkonnaoppereisid-ida-virumaa-noortele?fbclid=IwAR0U3THFG4OJVcJQ26DIcdfhBLuoJZ-rslgu-v9Yv9q-FCTGI03uDnJUaOk>, https://www.narva.ut.ee/et/kiki-projekti-mitmekesine-virumaa-kokkuvote?fbclid=IwAR3R_rH8LDYEWK7HMm5wTcahdBhnDuwyBMil9oAF0qkXSwTCxNIKqpcuVjU)
- 6) Teha **üritusi loodusmajades**/luua rohkem loodusmaju (nt Lille Maja)
- 7) Teha **matku** (üksi või koos giidi, sõprade, perega) (nt Metaloodus) - seda tõid lapsed ka välja, et neile meeldiks, see oleks huvitav ja kasulik
- 8) Teha **välilaagreid** (nt Pariisi laager)
- 9) Teha loodusteemalisi või **looduses toimuvaid võistluseid/konkurse** - oluline on ka **anda lastele infot** nende kohta, sest mitmed toimuvad, aga lapsed ei tea nende kohta, tore oleks näiteks, kui õpetaja viib kogu klassi konkursil osalema või huviringis kogu grupp osaleb
- 10) Teha **huviringe looduses** (nt lilleseade, kunsti-, astronoomia-, linnulaulu kuulamise, taimede tundmise, meditatsiooni- või meteoroloogiarings)
- 11) Teha **mänge looduses** (nt pehmete kuulidega püssimängud, telefoniäppide mängud)

Meie mõtteid:

- 1) Laste huvi tõstmine oleks kindlasti lihtsam, kui neil oleks seltskondlikke tegevusi, mida looduses teha, sest sõpradega aja veetmine on lastele oluline. Küsimusele, “kellega kõige rohkem looduses viibid”, vastas 36,4% vastajatest, et viibivad looduses sõpradega (see oli kõige populaarsem vastus).
- 2) Küsimusele “kas veedaksid looduses rohkem aega, kui oleks sobiv seltskond?”, vastas enamik lapsi, et veedaksid küll (aga siin toodi ka välja, et sõbrad ei taha eriti loodusesse minna).

Õpetajate pakutud lahendused:

- 1) Teha loodusega seotud või looduses huviringe
- 2) Luua rohkem loodusmaju (nt Lille Maja)
- 3) Korraldada avalikke üritusi
- 4) Teha matku (seda teevad keskkonnaharidusega asutused)
- 5) Teha laagreid

- 6) Teha loodusteemalisi võistluseid/konkursse
- 7) Teha praktilisi loodusega seotud tegevusi lastele

5. Probleem: ei ole huvi looduse vastu (8,6%)

Selle probleemi lahendused on eelnevate probleemide lahendustena juba toodud - huvi tuleb tekitada teadlikkuse tõstmise ja võimalike tegevuste pakkumise kaudu, nii et lastel on looduses midagi teha ning nad teavad, mis tegevusvõimalused neil looduses on. Samuti tekib huvi siis, kui nad näevad looduse kasulikkust.

Meie pakutud lahendused:

- 1) Teha üritusi/infotunde looduse ja sellega seonduvate aktuaalsete teemade kohta
- 2) Teha loodusega seonduvaid üritusi, kus räägitaks lastele ka looduse kasust - nt seenelkäike või ekskursioone, kus näidatakse, mis taimedest saab teha teed, salatit vms-st, et nad näeksid looduse kasulikkust
- 3) Rääkida lõõgastumisvõimalustest looduses - mõned lapsed tõid välja ka looduse kasulikkuse selles osas, et seal on ilus ja rahulik

Meie mõtteid:

- 1) Miks lapsed looduses ei käi:
<https://www.whitehutchinson.com/children/articles/childrennature.shtml>

6. Probleem: hirmud looduse ees (5,8%), loodusega seotud halvad kogemused (2,7%)

Mitmed lapsed tõid korduvalt erinevates küsimustiku vastustes välja, et neil on loodusega seonduvaid hirme. Selle kõrvaldamine aitaks, kui käia lastega rohkem looduses (esialgu nt ELFi ürituste kaudu, õpetajate või perega), et nad harjuksid looduses käimisega ning saaksid oma eelarvamustest üle. Kui neid looduse osas harida, siis tekivad neil oskused ka ise hakkama saamiseks.

Meie pakutud lahendused:

- 1) Aidata lastel hirmudest üle saada praktilise kogemuse kaudu
- 2) Korraldada üritusi lastele, kus räägitakse ka teoreetiliselt asjadest, mis nende hirme ületavad (nt faktid, kui ohutu ja turvaline Eesti looduses on jne)
- 3) Tekitada lastele positiivne kogemus loodusest

7. Probleem: loodusalaste teadmiste vähesus (5,5%)

Siin on lahendused seotud harjumuste tekitamise ja teadlikkuse tõstmisega - vanemad, õpetajad ja ELF võiksid rohkem lapsi loodusesse viia ja pakkuda neile võimalusi looduses käimiseks, neid sealjuures kasulikel ja huvitavatel teemadel harides. Varasemate probleemide juures on juba lahendused välja pakutud - ürituste korraldamine, ekskursioonid, matkad jms.

8. Probleem: külm ilm/talv (väiksem arv õpilasi tõi selle ise probleemina välja)

Ilma ELF muuta ei saa, selle vastu saavad lapsed ennast kaitsta nt ennast enne plaanide tegemist ilmaennustustega kurssi viies. Halva ilma vastu aitaks aga ka laste harimine, kuidas ennast õigesti riidesse panna (nt infoõhtute, “ellujäämiskoolituste” jms raames).

Kooliga seonduvad ideed

Kuna koolitunnid kipuvad jääma üsna teoreetiliseks, uurisime ka seda, kuidas tõsta laste huvi looduse vastu kooli kaudu:

Meie pakutud lahendused:

- 1) Teha tunnid praktilisemaks - nt minna tundide raames õue ja teha seal praktilisi, loodusega seonduvaid ülesandeid (nt matemaatikas mõõta puid õues, arvutada pargi pindala, kehalises kasvatuses sportida matkaradadel vms)
- 2) Bioloogiatusis rääkida rohkem aktuaalsetel loodusega seonduvatel teemadel
- 3) Muuta bioloogiatusis põnevamaks, tuues välja põnevaid aspekte looduse kohta (nt mis taimi saab süüa, millised naljakad aspektid on loomadel)
- 4) Klassiekskursioonid, matkad loodusesse
- 5) Õpetajad võiksid julgustada rohkem lapsi looduses asju tähele panema, käima n.ö silmad lahti
- 6) Õpetajad võiksid lapsi informeerida looduses tegelemise võimalustest, äppidest, matkaradadest, konkurssidest jms-st

Õpetajate pakutud lahendused:

- 1) Teha loodusega seotud üritusi, õpitubasid, teaduspäevi, töötubasid
- 2) Osaleda keskkonnahariduskeskuse või GLOBE'i poolt pakutavates programmides
- 3) Teha projekte Keskkonnainvesteeringute Keskuse rahastusega
- 4) Õppekava muuta praktilisemaks
- 5) Anda ainet võimalikult praktiliselt, tuues sisse asju/uudiseid/mõtteid ka väljaspoolt kooli
- 6) Teha tunde õues
- 7) Õpetaja innustab lapsi ka koolivälistel võistlustel/üritustel osalema
- 8) Rohkem loodusteaduse tunde
- 9) Teha õpilastega väljasõite/õpperetki loodusesse õpetaja ja vajadusel giidiga
- 10) Kooli vajalikud vahendid, et praktilisemalt tööd teha (nt mikroskoobid), materjal huvitavamaks
- 11) Loodusega seonduvad valikained kooli

Tehnoloogiaga seonduvad ideed

Kuna lastel on huvi tehnoloogia vastu, uurisime, kuidas siduda see huvi loodusega. Mitmed lapsed tõid välja seda, et huvitavad äppid võiksid nende huvi looduse vastu suurendada - siis oleks neil looduses midagi huvitavat teha. Seda näitab nt Pokemon Go edu üle maailma - selle äppi tõttu hakkasid lapsed äkki massiliselt õues käima, sest nad ajasid pokemone taga. Eriti hea oleks, kui äppid annaksid ka teadmisi looduse kohta, nt taimemääraja, äpp pilvede või tähtede kohta jms. Hea oleks, kui lapsed saaksid käia looduses nt koos sõpradega või perega mängimas.

Meie pakutud lahendused:

- 1) Õppevideod lastele
- 2) Äpp kaardiga, kus on ära toodud looduse olek erinevates kohtades (nt päikseloojangud, udu)
- 3) Looduse tundma õppimise äpid (määrajad, Aurora, Eesti Linnud, Skyview, seeneäpp (võib olla ka mänguline, kombineerides Pokemon Go, orienteerumise ja seente äratundmise)
- 4) Mängud looduses (Pokemon Go, virtuaalreaalsus/mixed reality, Natgeo) -> võib olla nii toas (imiteerib loodust - nt virtuaalreaalsus <https://www.youtube.com/watch?v=fvu5FxKuqdQ>) kui ka väljas (võimendab loodust, toob fantaasiat juurde). Selle juures peaks arvestama sellega, et mängud viiksid lapsed loodusesse loodusega tegelema, mitte nutiseadmega tegelema - nt orienteerumismängu puhul, et nad otsivad erinevaid punkte nutiseadmega, aga punkti leides loevad kohapeal juttu looduse kohta, peavad märkama enda ümber mingeid asju jms.
- 5) Sotsiaalmeedia väljakutsed looduses
- 6) Liikumis-, spordi- ja orienteerumisäppidega loodusesse sportima (Runkeeper, Sweatcoin)
- 7) Fotograafia(võistlused) looduses

Meie mõtteid:

- 1) Projektid, kus luuakse tehnoloogia sellise probleemi lahendamiseks (<https://www.kratid.ee/>)
- 2) AI agent saab kombineerida erinevaid ideid looduses tegelemiseks vastavalt asukohale ning odavatele poest kättesaadavatele vahenditele

Õpetajate pakutud lahendused:

- 1) Teha õpperadu, kus saab telefoniga lahendada probleeme või lugeda infot
- 2) Nutiseadmega orienteerumine
- 3) Kasutada määrajaid telefonis (nt linnu-, taimemääraja)

Õpetajate mõtteid:

- 1) Õpetajad tõid samas välja, et äppid võivad suurendada laste tehnoloogiasõltuvust või jätta loodusest vale mulje.

Kogumik paremaid lahendusi

ELF teeb ise:

1) Mängud:

Seltskondlikud ja aktiivsed mängud (nt Tudengipäevade “Hitman”)
Sportlikud mängud (orienteerumine, rändrahnude otsa ronimine, kõrgseiklusrada)
Äppid (mobiilirakendused, mis viivad lapsi loodusesse, nt “Pokemon Go” sarnane äpp looduses; liitreaalsuse rakendused -> koostöö reCreation laboratooriumiga TalTechis)

2) Huvitegevused/programmid:

Fotograafia (nt võistlused, nt kindlate taimede või seente pildistamine)
Aktisioonid (nt prügi korjamine võistlusvormis, kes rohkem korjab)
Matkad, ekskursioonid (paadi- või räätsamatkad, loomaparkides käimine, giid räägib loodusest, taimedest, seentest jms-st)
Õppetoad (metsasaadused, ravimtaimed, mängulises vormis nt nõiajookide tegemine)

3) Infoõhtud:

Täiskasvanutele ideid, kuidas lapsi rohkem loodusesse viia (mida looduses teha)
Huvitavatel ja praktilistel loodusega seotud teemadel lastele (nt koos töötoaga)

4) Vaikuseminutid looduses:

Kuna küsitlusest tuli suuresti välja, et noortele läheb korda looduse pakutav hingeline väärtus, siis korraldada looduses teadveloleku kursusi. See aitaks kaasa ka laste ja noorte tähelepanu ning keskendumise arendamisele. Vaikuseminutid MTÜ pakub nt selliseid koolitusi.

ELF annab ideid koolidele (nt infolehtede vormis):

1) Tunnisiseseid tegevused:

Õuetunnid (nt linnuvaatlus, taimede vaatamine ja katsumine ja nuusutamine)

Praktilised tegevused tunnis (nt õppematerjalide sidumine loodusega)

Huvitavam materjal, et ka halva ilmaga saaks midagi huvitavat teha (nt loodusfilmid nagu “Planet Earth”)

Korraldada lastele pikema-ajalisi võistlusi, mida kambaga koos teha ja kuhu saaks integreerida olemasolevaid loodustemaatilisi äpp’e (nt lindude õppimine rakenduste Loodusheli ja Eesti linnud kaudu). Lõpus vaadatakse, kes rohkem liike tuvastas ning õpilastele on auhinnad.

2) Tunnivälised tegevused:

Ekskursioonid (klassiga, bioloogiaõpetajaga)

Matkad (giidiga, kes õpetab looduse kohta)

Väljasõidud (nt Lodjasõit loodusesse minekuga)

Kriitika:

- tehnoloogilised lahendused oleksid lühiajalised (niikaua, kuni äpp on uus, on põnev, aga hiljem tüdinevad lapsed juba ära), samuti ei viiks tubased äppid lapsi ikkagi loodusesse
- peame ideid täpsustama

- motivatsioon tuleb koolist! -> ELF peaks keskenduma sellele, et suunata õpetajaid lapsi motiveerima, sest lapsed on palju koolis. Peaks tegema rohkem üritusi peredele, täiskasvanutele, pedagoogidele

PITCHING

Tegevusplaani juhend:

Võtame ühe idee ja täpsustame: milline idee võiks täpselt olla, kes selle idee läbi viib, mis rahastusega, kas on vaja koostööpartnereid.

PÕHIIDEE:

Ürituste korraldamise idee:

ELF teeks rohkem üritusi peredele/seltskondadele, kus oleksid täiskasvanud JA lapsed, sõprusseltskonnad ja koduloomad.

Sinna saab kaasata ka ülikoolitudengeid, kes neid läbi viivad. Igal üritusel oleks mingi kindel teema, üritus hõlmaks teoreetilist ja praktilist osa, nt alguses räägitakse seentest ja pärast minnakse metsa seeni korjama.

Teha talguteks selle, et leida inimesi, kes oleksid huvitatud selliste ürituste tegemisest.

Turunduse idee:

- Hetkel ei ole infot selle kohta, et ELF mingeid selliseid üritusi teeks: kodulehel ei ole, Facebookis ka ei ole. Peaks neid üritusi ka rohkem reklaamima, saaks panna ürituste infot ka gruppidesse (nt loodusgruppidesse, nt FB-grupp "Looduslapsed ja metsapoole eluviis").
- Facebooki-turundus: peab olema suunatud täiskasvanutele -> et nad leiaksid need üritused ja oleksid huvitatud perega sinna minemisest.
- Instagram: noortele mõeldud turundust tuleks teha Instagramist, sest noored kasutavad põhilised seda. Üritused võiksid rohkem kõnetada. Instagrami ELFi konto ei ole praegu üldse ELFi nimega. -> ELF: see ei ole tehtud Facebooki duubeldamiseks, vaid natuke kergemas vormis info edasiandmiseks.
- Saatke infomeile ka vilistlastele, magistri- ja doktoriõppe tudengitele, õpetajatele, õppejõududele.
- Reklaamida üritusi ka lasteaedades, koolides, ülikoolides jms kohtades, kus pered lastega käivad. Koolide kaudu saab üritusi ka lapsevanematele reklaamida.
- Tuntud loodushuvilised saaksid ka reklaami teha: nt Nele Kirsipuu, Metaloodus.ee.
- Nt fotovõistlus lastele: iga kooli parim/paar parimat saab minna perega üritusele.

Tegelikult käivad need käsikäes.

ELF:

- mis on see lisandväärtus/ekstra-asi, mis meie üritused inimestele atraktiivsemaks teeks võrreldes teiste organisatsioonide sarnaste üritustega? -> 1) Ühistegevuste võimalus kogu perele ja koduloomadele, 2) hea turundus, mis inimesteni jõuab.
- Kevadel teeb ELF kampaaniat "Eesti otsib nurmenukke" -> põhikooliõpilastele ja nendest vanematele. Nad lähevad ja teevad nurmenukkudest pilte ja saavad ELFile, et selle info põhjal saaks uut infot taimede genotüübi kohta. Ka õpetajad õpilastega saavad selles osaleda.
- Kunagi oli Ida-Virumaal üks perepäev, kus olid tegevused nii noortele kui ka täiskasvanutele.

- Looduse Omnibussidega koos saab teha reise loodusesse. Looduses käimise puhul peaks tegema ehk pigem väiksemad grupid, et kõik kuuleksid giidi.
- Probleem on see, et ELFil ei ole eriti inimesi, kes üritusi teevad (kokku kuskil 30-40 inimest, kellest suur osa on pidevalt inventuuridega kinni).
- Sel suvel on ELFis päris palju üritusi, nii et saab praktikale tulla. :)
- Probleem ei ole sellega, et inimesed ei tuleks üritustele või et õpetajad ei tahaks koos õpilastega üritusele minna, üritused lähevad tegelikult kiiresti täis. Probleem on tegelikult inimeste puuduse ja praktikantide juhendamisega: kui tuleb praktikante, siis ei ole inimesi, kellel oleks meeletult aega nendega tegeleda. -> Üks variant oleks juhendamisprotsessi automatiseerimiseks, kuigi see on keeruline. Teine variant on teha koostööd noorte-/loodusteadusalaste organisatsioonidega, et teised organisatsioonid aitaksid ELFil neid üritusi läbi viia.

DD Akadeemia IV lend tegi oma uurimust Eestimaa Looduse Fondi juures 2018. a sügisest kuni 2019. a kevadeni, Kertu Hooli supervisiooni all.

Uuringut kasutatakse projekti „NaturallyEst” tegevuste planeerimisel, mida rahastavad Euroopa Liidu LIFE'i programm ja SA Eesti Keskkonnainvesteeringute Keskus.